

Huvudman

ÖREBRO KOMMUN
servicecenter@orebro.se

Beslut

Datum 2025-03-28
Dnr SI 2025:486
Sida 1 (8)

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola Änglandaskolan F-3 i Örebro kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Örebro kommun att senast den **5 juni 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande anmälan av kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Örebro kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Örebro kommun ska vidta följande åtgärder

Anmäla kränkande behandling

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 16 maj 2025 klargöra skyldigheten för all skolpersonal att, vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling göra en anmälan till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 §, 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen, Lgr 22, 2.1 Normer och värden)
2. Se till att skolpersonal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden 3 februari 2025 – 23 maj 2025. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder även inkomma med fem

kränkingsanmälningar med efterföljande utredningar om sådana finns. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser planen mot kränkande behandling, elevs medverkan i arbetet med planen mot kränkande behandling, agera mot och utreda kränkande behandling, ordningsregler, elevs medverkan i arbetet med ordningsreglerna, utredning och åtgärder vid upprepat ordningsstörande beteende.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:486) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden under hösten 2024 inlett en tillsyn av Änglandaskolan F-3 i Örebro kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Änglandaskolan F-3 följer gällande bestämmelser om skolenhetens arbete med trygghet och studiero.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 14 och 15 januari 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans ordningsregler samt planer mot kränkande behandling från föregående och innevarande läsår. Huvudmannen har den 18 mars 2025 yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Anmäla kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elevhälsan och rektorn framgår att samtliga fall av kränkande behandling inte anmäls. Det framgår exempelvis av intervjuerna att personal agerar mot det kränkande beteendet och reder ut situationen, men att de sedan inte alltid anmäler då saken anses utagerad. Av intervju med lärare framgår att all förekomst av kränkande behandling anmäls och av huvudmannens synpunkter på Skolinspektionens tjänsteanteckning framgår att kränkningar anmäls enligt skolans rutiner.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att efter varje inkommen anmälan om kränkande behandling, startas en utredning där den misstänkta kränkningen utreds. Det framgår även av intervjuerna att det under en utredning bland annat sker samtal med inblandade elever samt elevernas vårdnadshavare, samt att ärendet följs upp.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap. 34 § skollagen)

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att anmäla kränkande behandling.

Av intervju med lärare och av huvudmannens synpunkter på Skolinspektionens tjänsteanteckning framgår att kränkningar anmäls enligt skolans rutiner. Av intervjuer med elevhälsan och rektorn framgår dock att all förekomst av kränkande behandling inte anmäls. Skolinspektionens utredning ger följaktligen, trots den korrigerande som huvudmannen i efterhand gjort av det personalen uppgett för Skolinspektionen, stöd för att samtlig förekomst av kränkande behandling inte anmäls till rektorn. Att personal underlåter att anmäla att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling medför att alla kränkningar inte kommer till rektors och huvudmannens kännedom. Huvudmannen kan därmed inte ta sitt ansvar för att skyndsamt utreda och vidta de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av tillsynen framgår att det startas en utredning efter varje inkommen anmälan av kränkande behandling.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Örebro kommuns verksamhet vid Änglandaskolan F-3 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att anmäla kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Örebro kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens två års senaste planer mot kränkande behandling. Av planerna framgår en översikt över de åtgärder som ska genomföras och de åtgärder som bedömts vara aktuella för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever, samt en redogörelse för hur de ska genomföras under året. Av planerna framgår även hur tidigare års planerade åtgärder genomförts. Av inkommen dokumentation framgår vidare att planen mot kränkande behandling är gemensam för Änglandaskolan F-3 och Änglandaskolan 4-6.

Vidare framgår av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn att elever är delaktiga i arbetet med planen mot kränkande behandling bland annat genom att eleverna besvarar enkäter om trygghetsfrågor samt besvarar frågor om trygghet i månatliga utvärderingar. Vidare får eleverna ta del av och utvärdera resultaten från enkäterna som ligger till grund för trygghetsskapande insatser, vilka även utvärderas av eleverna via klassråden.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska även se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Vidare framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 6 – 8 §§ skollagen)

Av 2§ förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Agera mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, representanter från elevhälsan och rektorn framgår att all personal som uppmärksammar att en elev blir utsatt för kränkande behandling agerar för att motverka situationen. Av intervju med lärare framgår vidare att lärarna vid uppmärksammandet av kränkande behandling samtalar med inblandade elever samt avbryter kränkningen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § första och andra stycket skollagen)

Av Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, framgår bland annat att alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. (Lgr 22, avsnitt 2.1)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation, samt intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn, framgår att skolenheten har ordningsregler som är beslutade av rektorn. Ordningsreglerna följs upp minst en gång om året och resultatet av uppföljningen analyseras. Det framgår även att eleverna medverkar i utarbetande, uppföljning samt revidering av ordningsreglerna genom att ordningsreglerna tas upp på klassråd och elevråd, där eleverna ges möjlighet att ge förslag på dess utformning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning och åtgärder vid ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsan samt rektorn framgår att vid upprepat ordningsstörande beteende startas det en utredning där saken utreds. Vidare framgår det av intervjuerna att hela elevens studiesituation ingår vid utredningarna, och om behov finns för utredning av behov av särskilt stöd, startas även en sådan utredning. Elever som upprepat stört ordningen kan även tas upp på regelbundna möten med elevhälsan, och kontakt tas med elevernas vårdnadshavare under utredningen.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan samt rektorn framgår även att utifrån utredning av upprepat ordningsstörande beteende sätts åtgärder in för att få eleven att upphöra med det oönskade beteendet. Exempel på åtgärder uppges vara extra anpassningar.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap 9 § skollagen)

Av skollagen framgår att rektorn ska se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende, med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket. (5 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Alexander Aleryd

Beslutsfattare
Signerat av: Alexander Aleryd

X Emelie Nordqvist

Föredragande
Signerat av: Emelie Nordqvist